

TOKYO CAMİİ CUMA HUTBESİ PEYGAMBERİMİZ VE ENGELLİLER

10 Haziran 2011

Muhterem Müminler!

Yüce Rabbimiz, hikmet üstüne hikmet takdiriyle, insanları değişik şekillerde, değişik özelliklerde ve değişik şartlarda yaratmıştır. Ve onları bu farklılıklarla imtihan etmektedir. İmtihan şartları oldukça ağır olan bir kesim de engellilerdir.

Değerli Kardeşlerim!

Alimlerimiz, Peygamberimizin engellilerle ilgili uygulamalarını ele alırken, bedensel ve zihinsel engelliler olmak üzere iki kısımda değerlendirmişlerdir. Bedensel engellilerin başında, görme engelliler (âmâlar) gelmektedir. Peygamber Efendimizin hadislerinde daha çok, görme engellilerle ilgili hükümler yer almaktadır. O, gözleri kör olup da sabredenlerin cennetle mükâfatlandırılacağını bildirmiştir. Körlere karşı kötü davrananları da kınamıştır.

Resul-ü Ekrem Efendimizin görme engellilere karşı davranışlarında en güzel örneğini, ünlü sahabe İbn Ümmi Mektum'a karşı tutumunda görürüz. Onu Mescid-i Nebevî'de müezzin olarak görevlendirmiştir. Bunun yanında, kendisini kamu görevlerinin en üst kademesinde, defaaten kendi yerine vekil, başka bir ifade ile devlet başkanı vekili olarak istihdam etmiştir.

Aziz Müminler!

Peygamberimiz engellileri; dilenci, yardıma muhtaç, atıl olmaya mahkum bir kitle olarak görmemiştir. Durumlarına göre engellileri çalışmaya teşvik etmiş, ticaret yapmasını kolaylaştırıcı hükümler getirmiştir. Bununla beraber, sevgili Peygamberimiz engellileri takat yetiremeyecekleri işlerden de muaf tutmuştur. Rivayete göre, Amr b. Cemuh (r.a.) total bir

adamdı. Bedir Savaşına katılmak istedi; ancak Resulullah ona müsaade etmeyip savaştan muaf tuttu. Daha sonra Uhud Savaşı'na katılmak istedi. Oğulları, Bedir savaşını örnek göstererek ona engel olmak istediler. Bunun üzerine Amr, Peygamberimize başvurdu. Peygamberimiz ona, mazereti olduğunu, bu sebepten savaşla mükellef bulunmadığını bildirdi. Ancak Amr'ın ısrarı üzerine izin verdi. Savaşa katılan Amr, sonunda, hep arkasında savaştan ve onu korumaya çalışan oğlu ile birlikte şehit düştü.

Toplumun her kesimi ile ilgilenen Peygamber Efendimiz'in zihinsel engellilerle ilgilenmemesi ve onları ihmal etmesi düşünülemezdi. Nitekim akıl hastalarının dini yükümlülüklerden muaf tutulduğunu şu sözü ile ifade etmiştir: *"Üç kimseden kalem kaldırıldı: Buluğ çağına erinceye kadar çocuktan, uyanıncaya kadar uyuyandan ve şifa buluncaya kadar akil hastasından"*¹.

Sevgili Peygamberimiz, sağlam insanların engellilere karşı davranışlarını düzenleyen ahlaki düzenlemelerde de bulunmuştur. Nitekim görme engelliye yol göstermeyi, sağıra ve dilsizle laf anlatmayı sadaka olarak değerlendirmiştir.²

Doğuştan engelli veya trafik kazası, yangın, tabii afet ve benzeri, her ne sebeple olursa olsun engelli hale gelen bireylere karşı, Resulullah (s.a.v.)'ın düsturları çerçevesinde tavır alalım. Onları topluma kazandırmak ve üretken, başarılı ve mutlu şahsiyetler haline gelebilmeleri için sorumluluklarımızı yerine getirelim.

¹ Buhari, Hudud, 22.

² İbn Hanbel, V, 169.